

27

Előfizetési árak:
 Helyben és postán külföldön.
 Egy évre 10 ft.—kr.
 Fél évre 5 " "
 Negyed évre 2 " "
Egyes szám 5 fr.

A lap szellemi részét illető minden költséget a szerkesztőség viseli. A nyomtatás költsége azonban a szerkesztőre hárul.

Előfizetési helyben
 TRIGGDI K. LAJOS és IG. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postabizalmok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj
 Négy hasábon heti 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű és hosszabb időre szóló hirdetéseknek külön szerződés szükséges. A hirdetés minden napján különbejtéket kell fizetni.
 Nyitár-ban megjelenő közlemény minden péntek 20 kr.
 Hirdetéseket felvételre a kiadóhivatalban, KUTASI IMRE könyvnyomdájában, valamint ZICHÉNYI MAN H. köv. irodájában is.
 Név nélkül vagy börtönbevitellel beküldött közlések nem vételnek figyelembe.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Az indemnit.

Nem magyar szó, nem is hazai intézmény; de már annyira meggyökeresedett nálunk is, hogy ezt is a modern vívmányok közé sorozhatjuk.

19-dik éve, hogy mint mondatik: az ország maga intézi saját sorsát. És e hosszú idő alatt egyetlen egyszer sem esett meg, hogy kormányaink a költségvetést a maga idejében be tudták volna terjeszteni az országgyűlésnek és hogy az maga idején letárgyalható lett volna. Tizenkilenc esztendő óta mindig úgy gondolkodtak, hogy az új évet a parlament által letárgyalta és a király által szentesített költségvetés nélkül kezdték meg. Most is így történt.

Az 1886. évi költségvetés tárgyalását a képviselőház pénzügyi bizottsága csak pár nappal ezelőtt fejezte be; s így még nem is kerülhetett a képviselőház plenuma elé. Nem is került oda, legjobb esetben 1886. januárban, következésképp ezuttal megint abban a helyzetben van a kormány, hogy a charta bianca-val lépjen a törvényhozás elé s felhatalmazást kérjen arra, hogy a jövő év I. negyedében olyan és annyi kiadást tegyen és olyan s annyi bevételt, adót stb. szedjen be, amennyit a folyó évi költségvetés alapján észlelnek és szükségesnek tart arra, hogy az államgépezet működése fenn ne akadjon.

A képviselőház többsége tegnap ezt a felhatalmazást megadta. Hát ezen nincs mit csodálkozni. Utóvégre is a többség bizalommal viseltetik a kormány iránt, akkora bizalommal, hogy talán még előleges költségvetés nélkül is rábízna az ország gazdaságának vezetését egy-két, sőt több évre is. Viszont az ellenzék nem viseltetik bizalommal a kormány iránt s így csak következetesen járt el, hogy az indemnitit megtagadta ezuttal is.

Eltekintve azonban a bizalmi kérdéstől, lehetetlen, hogy az államháztartásban már szinte meggyökeresedett ezen rendtelenséget helyesléssel fogadja bárki, még ha a kormánynak föltétlen híve is.

Nem akarunk arra utalni, hogy a Tisza-kormány épen tíz éve ígéri az állam pénzügyeinek rendezését s e hosszú idő alatt még annyira sem tudta a nagy feladatot megoldani, hogy bár a költségvetést elkészítne és szentesítené a maga idejében. Nem hangsúlyozzuk tehát, hogy ígéretét még ebben a tekintetben sem váltotta be.

Arra sem akarunk kiterjeszkedni, hogy annak, a ki első sorban épen a pénzügyek rendezésére mondott le politikai meggyőződéséről és elveiről, legelső kötelessége lett volna, a pénzügyi rendezés nagy munkáját haladékkal megkezdeni, hogy a költségvetéssel mindig készen legyen az év végéig.

Hanem két mozzanatra figyelmeztetjük a kormánypartot.

Először mit gondol: miként lehessen képesnek tartani egy kormányt arra, hogy az ország defizites gazdálkodásán segítsen, mikor még egy ilyen formális kérdésben sem tudott egy lépést sem haladni előre 10 hosszú év alatt? Lehet-e csak valószínűnek is tartani, hogy bár erre képes legyen egy olyan kormányzat, melynél a rendtelenség már ugyiszólva, rendszerré nőtte ki magát?

Hiszzen arra, hogy a költségvetés a maga idején letárgyalható és szentesíthető legyen, nem kellene egyéb: egy kis erély-nél és jóakaratu munkásságnál. Ha a pénzügyminiszterium az év első felében összeszerené a jövő évi budgethez szükséges adatokat, ha mindenki miniszter az év első felében összeállítaná saját tárczája költségvetését és előterjesztené a következő évre tervezett beruházásokra vonatkozó javaslatait, — pedig mindezt meg lehetne tenni: akkor még a delegacionális tárgyalások

mellett is le lehetne tárgyalni decemberig a budgetet.

Hanem persze ha a kormány, egy olyan engedelmes többséget érez a háta mögött, mely talán még a pokolba is követné őt: akkor nagyon természetes, hogy a miniszteri bürokrácia nem erőlteti magukat, hanem nyugodt dolgoznak és mindig elkésnek.

A másik mozzanat a dolog káros erkölcsi hatására vonatkozik. Azt szokták mondani: fejtől szagos a hal. Ha az egész ország azt tapasztalja, hogy a rendetlenkedésben maga az állam jár elől a rossz példával, hogy a kormány nemcsak mindig többet költ és adósságokat csinál az állami háztartás kiadásai fedezésére végett, de még el sem tud soha készülni a költségvetéssel a maga idején: ugyan bizony nem a lehető legrosszabb visszahatása van-e és nem annak kell lennie ennek a rossz gazdálkodásnak mindenkire az országban úgy egyesekre, mint testületekre?

A példa ragadós. És a rossz állami gazdálkodás erkölcsi visszahatása az egész országra: megyékre, városokra, nyilvános ellenőrzés alatt álló mindenféle alapítványok és társulati vagyon kezelőire, sőt még az egyesekre is kikerülhetetlen. Ezért van, hogy Magyarországon ritka mint a fehér holló az az ember, testület, hatóság stb. stb., mely ne követné az állami háztartást a rossz gazdálkodásban, ne dolgoznék folytonos defizitire és ne rendetlenkednék budgetje összeállításával.

És ez az általános erkölcsi romlás sokkalta károsabb következménye a kormány rossz finanszpolitikájának, mint maga a defizites országos gazdálkodás. Mert ez az erkölcsi visszahatás megmérgezi a társadalmat s olyan könnyelművé, gondatlanná, pazarlóvá teszi, a rossz példaadás útján, az egész nemzetet, hogy egy-két évtized és az anyagi bukás szélére jut az egész ország népe.

Ez az a második szempont, melyért az indemnitit nemcsak a Tisza-kabinetnek, de soha többé semmiféle kormánynak nem volna szabad, hogy megadjon egy a nemzet anyagi fejlődésének érdekeit valóban szívén hordozó politikusk, bármely párthoz tartozzék is máskülönben!

Országgyűlés. A képviselőház tegnap letárgyalta és elfogadta — a főrendiház szervezésének módosításáról alkotott törvény 23 ik szakaszának végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot, mely által az örökös főrendiházi tagok törvénybe cikelyeztetnek.

Az ülés elején br. Rudnyánszky József főrendiházi jegyző áthozta a közjegyzői törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot, melyet a főrendiház néhány jelentéktelenebb módosítással elfogadott.

A főrendiházi örökös tagok becikelyezéséről szóló törvényjavaslatot Gáll József előadó indokolta. Utána Herman Ottó és Madarász József szólaltak fel, azzal indokolván szavazatuk megtagadását e törvényjavaslatról, hogy ez által „született” törvényhozók iktattatnak a nemzet képviselői testületébe, a mi pedig a haladó kor szellemével össze nem egyeztethető a ház a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadta.

A részletes tárgyalásnál Hegedüs Sándor és Thaly Kálmán ajánlottak módosításokat. Hegedüs módosítását a ház elfogadta. Thaly Kálmán hosszasan és találon beszélt a törvényjavaslat „aristokratikus szagáról” s kifogásolta annak 5-ik §-át, mely a megyék által szerinte külön törskönyvet vezetett a főrendekről mintha ezek „az istennek valami különös teremtményei” volnának. Tisza Kálmán felszólalása után a többség a javaslatot részleteiben is elfogadta.

Az interpellációkra kerülően a sor Gulácsy Gyula a miniszterelnök figyelmét a solti felelőjárás szolgabiraja s a budapesti katonai ténparancsnokság között felmerült confictusra hívta fel, melyre okot a katonai hatóság által német nyelven kiállított hivatalos irat szolgáltatott. Herman Ottó a közoktatásügyi miniszterhez intézett interpellációt a szegedi tanfelügyelőnek azon határozata tárgyában, melylyel az ottani városi iskolaszék egy határozatát megváltoztatta. Interpellált Olgy Szilárd kérdezte a pénzügyminisztert, hogy az 1885-iki államköltségvetés de-

ficitje mért emelkedett magasabbra az előirányzatnál?

Az ülés végén felszólalt Tisza Kálmán s indítványozta, hogy a képviselőház a karácsonyi szünet után legelőször is a jövő évi állami költségvetést vegye tárgyalás alá, mit a ház el is fogadott s az elnökek is megadták a felhatalmazást, hogy az új alkalmával a képviselőház szerencsekívánatait a legfelsőbb helyen kifejezhesse.

A karácsonyi szünet után az első ülés január 9-én lesz.

A főrendiház rövid ülést tartott tegnap, melyen Haynald bíbornok érsek, mint a pénzügyi bizottság elnöke bejelentette a bizottság jelentését az indemnitásról szóló törvényjavaslat tárgyában, melyet a főrendiház pénteken tartandó ülésén fog tárgyalni. Ez ülés lesz az utolsó, melyet a főrendiház ez évben tart s a karácsonyi szünet után a legelső ülés január 12-ike körül lesz.

A forrongó Balkán.

A Havas-ügynökség jelenti: A hatalmas s s á g o k együttes lépést tettek a bolgár kormánynál, kérdést intévén az iránt, beleegyezék-e a kormány abba, hogy elfogadja a katonai bizottság határozatát.

A francia kormány körjegyzéket intézett a nagyhatalmakhoz, a melyben ajánlja a Kelet-Rumélia és Bolgárország közti personalis uniót, Sándor fejedelem alatt; de úgy hogy Törökország a mellett ne szenvedjen veszteséget sem pénzben, sem területben s Törökország a balkáni s z o r o k o k megszálása által biztosítsa épségét.

A nemzetközi katonai bizottsági indítvány szerzőjére nézve azért eltérők az adatok, mert Nigra gróf bécsi nagykövet penditette meg ez eszmét, a bécsi cabinet pedig mint általában elfogadott indítványt formába öltötte és előterjesztette.

Franciaország sürgető módon érvényesíti befolyását a portánál a bolgár unio elismerése érdekében.

A „Temps” jelenti Sóphiából: Bulgária kész Szerbiával közvetlenül vagy a hatalmak közbenjárásával békét kötni, csak a fegyverszünetnek vég nélküli meghosszabbításába nem egyeztetik oly feltételek mellett, melyek nincsenek összhangban hadi sikereikkel, mint a milyen a widdini terület kiürítése.

A bolgár kormány 19-én a hatalmaságok képviselőinek jegyzéket kézbesített, melyben tudatja, hogy a katonai bizottság kiküldésére vonatkozó javaslatot elfogadja, továbbá határozottabban formuláz némely kikötéseket és azon óhaját nyilvánítja, hogy a bizottság, működésében legyen méltányos tekintettel a bolgárok győzelmeire.

KARCZOLATOK.

(A róka-táncz. — Szapáry mentése. — Bravo! — Tolnai Lajos albumába.)

A nagy nemzeti róka-táncz, Tisza Kálmánnak a hivatalos és felhivatalos Magyarországnak által való megjubilálására — szépen véget ért.

S az egyebek között még diadal-tól is ittas nagy-mogul most már egész bátran színt kezd vallani.

Az öt-éves mandatum megszavaztatása már a jubiliás reakcionáriusra vall.

A mostani többség kitart mindhalálig; még egy nagy erőfeszítés a közelgő választásoknál s öt évre megválasztják a hű gárdát. Akkor aztán hajrá — tíz év múlva eljárnak még egy róka-tánczot!

Soha olyan függetlenségi beszédet, a minőt gróf Szapáry Gyula pénzügyér mozdott el az indemnit tárgyalása alatt.

Az volt az oka a költségvetés késlekedésének, mert a delegációkat mindig az év végéféle hívják össze, a közös költségvetést tehát be kell várni.

Imé, egy érv a közjogi alap ellen, olyan, hogy akár melyik függetlenségi szónok sikert arathatna vele!

A Tisza jubileum kiegészítő része a bécsi „Militärzeitung” ezen kis cikkekcséje:

„A magyar miniszterelnök iránti, a közös hadsereg és honvédszerekek, — Edelsheim-Gyulai tábornok vezérlete alatti együttes jubilaris ünnepléses hódolatok már azért is megjegyzésre méltó, mert ezzel a nyelv és szerzés tekintetében külön választott katonai

testcsoporzatnak szoros egységbe tartozása ismertetett el és közvetve a talán lényegtelennek látszó, de mégis igen nevezetes tényközlés, t. i. a hadseregben uralkodó nyelvnek, a német nyelvnek, győzelme is konstataltott. De van is okunk ószintén örvendeni eme kegyeletteljes hódolatnak, melyet senki sem tekinthet egyszerű illendőségnek, mert ha van államférfi, ki a hadsereg egységességére méltó, úgy első sorban Tisza Kálmán az.”

Bravo, bravo! Tisza mint a Schwarz-Gelbek czimborája! a német nyelv előőrsé! germanizátor! a Haynaldok örökének méltó kezelője!

Bravo! még egy jubileumot neki, de most már csupa német szónoklatokkal!

Tolnai Lajos albumába.

Hogy elküldének, töled kérde kérdem: Mirevaló az a sok érdem? Tisza anyére ember csak akkor tesz, Ha érdeme nincs, de e mellett — kortes. Mameluk zsidók feneketlen luk, Bédre éhezik a mameluk. Haladj el hát s jusson eszedbe néha, Zöld ágra jut nálunk csak is a lész a!... Gáll Balázs.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Debreczen, decz. 17.

Ma délieltől — gr. Degenfeld József főispán elnökelete alatt — látogatott közgyűlés tartatott a városháza nagy termében. Mindössze négy tárgy volt napirendre fölvéve, melyeket gyorsan, minden vita nélkül intéztek el. Előnkéséget és érdekességet a legfontosabb tárgy, vagy is a közigazgatási bizottságtól kilépő 5 tag helyének betöltése keltett. Nem tudjuk eléggé megróni pártunk számos tagjának s a pártnak kegyéből létező némely egyéneknek: a jóformán tulsúlyban lévő függetlenségi párt lelkiismeretlen lanyhaságát eléggé megbélyegezni, a midőn — mint ma is láttuk a legfontosabb tárgyaknál elmaradásával tündökölt. Így — mint ma is — szépen átengedik a győzelmet a kormánypartnak. Ez bizony szégyenletes eljárás.

A gyűlés megvitatása után főispán Deák József városi közrendőrnek, ki egy tűzvész alkalmával saját élete kockázatásával két gyermeket mentett ki az égő házból, mellére akasztotta a kitüntetésül nyert ezüst érdemkeresztet, — a következő szavak kíséretében: „Szolgáljon neki és másoknak a jövőben buzditásul és viselje sokáig egészségben”. A derék közrendőrt a gyűlés tagjai megjelenték.

A napirendre térve felolvastattak a brügyminiszter leiratai, több helyhatósági szabályrendeletre vonatkozólag. A jan. 29 iki közgyűlésen alkotott következő szabályrendeleteket: 1., a zaibáruskodás, 2., a foglalkozást közvetítő- és tudakozó-intézetek, 3., keményseprő ipar, 4., a berkocsisok, 5., a hordárok és bérslózákról szóló szabályrendeleteket megerősíti. A közgyűlés tudomásul vette ezen leiratot s a jóvá hagyott szabályrendeletet jan. hó 1-én lépnek életbe, s Frics József városi könyvnyomdai művezető megbizatik a szabályrendeleteknek a jegyzői hivatal részére leendő díjmentes kinyomtatásával.

A tanács előterjesztést tesz a Móricz Pál nagy birtokos által tervezett debreczen — b. ujfalu — pocsi vasutak nov. ügyében 25-én s 26-án történt tanácskozás megtartásáról, melynél a várost Vertesi István tanácsnok, Kovács Sándor tiszti ügyész és Blögh Mihály főmérnök képviselték, — kiknek felszólalása után a Móricz Pál mérnökei hajlandók lettek a 10—39 ik szelvény közt eső vonal-részt, mely az eredeti terv szerint a városnak Boldogfalva és Téglás szőlős kertek közti legelőjét középen vágta ketté, közvetlen a Téglás kert melletti utra tenni át azon feltétel mellett, ha a város a tulajdonát képező területekből a vasut vonalhoz szükséges földeket ingyen átengedi. — A város megbizottjai, ebbe beleegyeztek s a közgyűlés is ezen értelemben határozott.

A közigazgatási bizottság tagjainak választásánál a szavazatszedő — bizottság tagjaiul kinevezettek: Fráter Imre, Ábrahám László, Magyar Gábor. A legtöbb szavazatot nyertek s így a közig. bizottság tagjaivá választattak: Nánássy Ferenc 89, Ármós Bálint 77, Simonffy Sámuel 64, Jámbor Ferenc 62 és Steinfeld Antal 41 szavazattal.

A közgyűlés 1/11 órakor azzal ért véget, hogy a polgármester boldog ünneplést kívánt a főispánnak s a közgyűlés tagjainak s buzdította az utóbbiakat a gyakoribb templom látogatásra.

tanoda végzett növendéke, kinek legfőbb erényei a magond, értelem és természetesség: — jutalomjátszkául egy „Gróf Monte Cristo” című tákolmányt választott. A kitölt elvárta volna, hogy Shakespeare, Molière örökbecsű műveinek egyikében, vagy a modern muzsa valamely becses termékeiben lépjen fel azon este a meiyen a színész saját izlés szerint választott: ó Demidor Imre, Megerle Terezzel, a szenzációs tákolmány szerzőjével fog kezét lép a közönség elé! Ezt nem vártuk volna tőle. Sajátságos felreértés uralg a színészek közönségük között. Színészeink nem tudnak ide melegeidni s nyilván azt hiszik, hogy a mi közönségünk, mely nem igen szokott kitörni tomboló zajban, azért nem méltányolja a komoly igyekezetet, és valódi tehetséget; azt hiszik, hogy az a valódi itélet, mely nagyon hamar nyilvánítja magát eget verő tapsban, ordításban és lábdobogásban. Ezért vesznek aztú „Tékozió”, „Vasárlarcos” és „Monte Cristo”-féle ferczműveket jutalomjátszkául. Tisztelet Bokodi Antalnak, a ki Moliereben lépett fel s azt sem is bánta meg. Oly közönsége volt, mint Molière classicus muzsájának Buda pesten nem szokott lenni. Nagyon bántó s rejtett élllel is bíró eljárás követnek — es egyuttal csalódnak is a színész urak! A hol egymást követtek, a legkülönbözőbb szakokba munkódve, Egressi Gábor, Rónai, E. Kovacs Gyula, Molnár György, Prielle Cornelia, Bianhne, Odrý Lshel, Együd, Eöry, Horváth, Bercsenyi, Vizvari, Tannerus, Fekter, Benedek József, Szatmári Árpád és Károly s minu annyian örömmel emlékeznek vissza a mi művelt és jóízű közönségünkre: ott, ha esetleg egy jó színezet hidegen fogadnak, ott a színészen magában és a közönségben is keli az okot keresni. Demidor az elkévdelenedet adja ok neikül, holott az intelligenzia itt is méltányolja, de ó — úgy látjuk, — a zajosabb hástást tekintni mérvadóul; e mellett a rossz műsor s még rosszabb szerepoztás is késleltik azt, hogy tehetségeit teljesen bemutathassa. A tegnapi est ezt a szerencsés stadiumot bizony nem segítette elő. A darabór nincsen is m.t. irnunk; rossz darab rossz szerepoztással, koristákkal a legfőbb szerepekben, előadták úgy a hogy s nem maradtak el az obligát jutuimjateki tapsok és kihívások sem. — Demidor ur a jövőre néve legyen bizalommal a közönség iránt a tapasztalni fogja, hogy Debreczen a jóraváló színészekre néve nem Yff vára, hanem ezekre néve valódi Mekka, a melyből csak is a kontárok futnak el — Mediasába! — Van egy-két észrevételünk a színpadra is. A színpadot egy idő óta kaczagja a muveltebb közönség s azok inkább illeudnek a kutyabagosi színházhoz, mint ide. Eltekintve a sok sajtóhibától, tele vannak rendszeresen ismétlődő ortográfiai hibákkal s ha mar a színpad készítője tetszik magának az idegen szók használatában, legalább írnia le azokat tisztességesen. Ez az ur nem tud írni: „mükedvellő” (mükedvet elleni szokás?) „Ledeux orphanines” (Les dix sat.), „Rosenkrauz es Guldenstern” vigjátéka: „Ripp Ripp” sat. sat. — valóságos mintái a legszarvasabb hibáknak. — A szerdai színpad (Monte Christo) is ritkítja párját otromba kisvárosiaságok tekintetében. „Dumas világhírü regénye után irt színmü”, után ott van, hogy „Jeles francia színmü”, holott az egész egy német kek harizsnyának Megerle Terezznek silány ferczelménye, Ez nem járja. Tessék jó előadással és ne a szí-

tokraticus jeleség; teugyan váráttal magadra, ez nem szép tőled. — De, hogy is tételezheted föl, hogy ilyen napon, mikor új szerepem van, ebédetekre elmehettek. — Hisz tanultál írni, és különben is mestere vagy a lemondó levelkének. — Kicsikém! (ez a neve egy hat lábnyi férfinak) azt nem kívánhatod. Lásd ez a csomó itt, mind meghívás; át se olvastam, nemhogy válaszolnék reájuk. Barátok közt nem vesszük azt oly szigoruan. — Ne hidd, hogy szükségünk volt reád! Te tépheted ki a hajad, hogy nem voltál ott. Sok érdektelen egyéniség közt, volt két kis színész, gondolom Magyarországból; népdalokat énekeltek; elvontunk ragadtatva. — Szép lányok? — Meghiszem azt. — Diabla, s én nem voltam ott! Különben uraim, én melió családapa vagyok. — Álnok! Ismered a róka és a savanyu szöllő történetét? — jész vacsorára színház után? — Igen! — A lányok nem lesznek ott. — Akkor nem! Hagyj beked, dolgom van. Gyere holnap reggelire. — A színész föláll. A furdőköpeny leesik róla és egyszerre egy idegen lovag áll előttem. Az arcz mérész, kalandos kifejezést öltött s az egész alakon előmlik a semmitől meg nem rettenő elezantság. Felkötö kardját, s félre csapja mérész, tollas kalapját. Mily sajtáságos e multiszabdelli jelenséget a mostani politiai viszonyokról beszélni hallani. — Nem! Gambetta sohse tett volna olyat. Ha már a köztársaság a monarchiától csak szavakban különb. — Monsieur Cocquelin: kiáltják a folyosóról. — Boooooo! feleli a művész. Ezzel vége mindennek. Cocquelin a Theatre français színpadára siet, s a francia politikai kérdések állásáról való véleményét, nem sikerülhetett megdunduk. Adrienne.

lapon reklámot csinálni s ne mutassunk laza elszántságot a közönségnek már a színpadon is. r. e. * Tanterfák figyelmebe. A bécsi sajtó szerint az új osztrák közoktatási miniszter hivatalos müködését avval kezdette meg, hogy az elemi oktatás kezdete az iskolákban a teli hónapokban 8 órától 9 órára tetessék át; és ez iránt a tanhatóságoktól javaslatot kívánt. Egyuttal azonban a gymnasiumok és más közepianodák alsóbb osztályaiiban is ezen rendszabályt érvényre kívánja hozni. Az ottani körökben ezen intézkedés igen meleg fogadtatásban részesült, de nem is csoda, mert teli időben az időjárás zord, és a gyermekeknek az egészsége szenved általa. A tantermek is rendszeren 8 órával reggel még nem elég világosak a tanításra. — Nálunk a hol a gyermekeknek halandósága oly kiváló nagy, már többször történt e tekintetben felszólalás és most azt reményljük, hogy a bécsi fenn jelzett mozgalom a mi tanterfainkat is ismét figyelmezteti fogja a bajra, a melynek orvoslását a gyermekek szülöi már évek óta sürgetik; mert legalább az elemi iskolákban el kell térni az eddigi rendtől és 9 órára kell tenni a tanítás kezdetét, ez legalább a szülöknek rég táplált óhaja. — A cigány szokás. Mint általában a cigányoknál, úgy az itteni moréknál is meg van még az a szokás, hogy keveset törődnek a pappal, ha t. i. az véletlenül nem muzikálta magát annak módja és rendje szerint. Erre néve egy érdekes eset merült föl a környéken. Az egyik cigánymuzikusnak meghalt az anyósa és eltemettette harangozás, beszétele, ugyszólván papi ceremónia nélkül. Ez a dolog talán ki sem tudódott volna, ha az elhunyt anyós nem hagy hátra egy házasokát, amely az ő nevére volt telekkönyvezeve s amelyhez vagy nyolcz cigány tartott jussot, örökösödés címén. Egy a nyolcz közül abban a szerencsés helyzetben volt, hogy a többi hét örökös osztályrészt megvehette, vagyis az egész ház az ő tulajdonába ment át. Mikor így a ház az övé lön, lépéseket tett annak nevére való telekkönyvi átírására iránt. Az ehcz szükséges iratok mind meg voltak. Kivéve egyet, az a nyolcz balotti bizonyos nyitványát. Mikor a szegény cigány megtudta, hogy az okvatlenül szükséges, hát elment a paphoz, hogy adja ki neki a halotti bizonyítványt, ha csak akkor is mint a kis ujja hegye. E papperse nem adhatott és nem is adott ki neki bizonyítványt s így a háztulajdonos cigány most nem tud mást csinálni, mint elmegetni a devlét és szidni a cigány szokást. * Meglopott színész. Z. G. színművésznöknek ma hajnalban meglopták. Értékes arany óráját, mely agya fölé volt függesztve, egy még eddig ösméretlen tettes leemelte és ellopta. A házi egy reggel 5—6 óra között bebocsátatást kért subanczra gyanakodnak. A karószult már jelentést tett az I. kerületi rendőrségnek mely a vizsgálatot erőlyesen folytatja. * Gyászjelentés. Id. Gyalokay Lajos törvényészi elnök és neje szül. Baisiczky Louise, a magok gyermekeik: Lajos, Aranka, Sándor, József és Jenő s a rokonok nevében legmélyebb fájdalommal tudatják a legjobb fiu, szerető testvér- és rokon: Szentgyörgyi és Gyalokai Gyula Kálmánnak, hadapród a cs. kir. 16. számú huszárezredben, foilyó hó 14-én éjjel 12 órakor, rövid szenvedés után, életének 21 ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai foilyó hó 17-én reggeli 10 órakor, az apáczai-utcai 397. sz. háztól, a helyét hitvallás szertartásai szerint fognak a várad-olaszi közsírkertben levő családi sírhelyen örök nyugalomra tételni. Kelt Nagyváradon, 1885. évi december hó 15-én. Áldás lengjen emiekén! * Körvadászat. Gróf Zichy Géza tetéleui uradalmi birtokán és a szomszéd bérletti vadászterületen e hó 11-től 15-ig nagy hajtó körvadászatot tartott. — Az időjárás ezen időuri mulatságra ugyan egészen nem lévén kedvező, a mennyiben a nagy hóvizatar azt egy napig megzavarta, mindennek daczára a vadászat jó eredménynyel és vígan folyt le. Összesen löttek 562 nyulat. — A vadászatban részt vettek a szives házigazdán kívül Ghyczy és Bujanovics tábornokok, — gróf Csaky, Elek Gusztáv és Szabó ezredesek, — Vécsey Lajos, Sándor és Béla bárók, — gróf Zichy Ernő, gróf Bissinger és Ródnay nagyváradi püspöki titkár. — A mulatság mind a vadászatot, mind pedig az ezt követő estélyen, igen vígan és kedélyesen folyt le. * Piaczi árak 1885. decz. 15-én megtartott hetivásárról: Buza 7.50—7.25—7.00 Kétszemes 6.00—5.90—5.80 Rozs 5.30—5.20—5.10 Árpa 5.20—5.10—5.00 Zab 6.00—5.90—5.80 Tengeri 5.20—5.00—4.80 Köles 5.50—5.25—5.00 Egy z ak burgonya 1.00 Szalonna 40.00—38.00—36.00 Haj 40.00—38.00—36.00 * Tánceztély. A debreczeni kereskedő ifjak 1885. évi december hó 19-én a „Korona” nagyteremben zártkörű Tánceztélyt rendeznek. Belepti-díj személyenként 1 frt. Család-jegy 2 frt. Kezdeté 8 órakor. Jegyek a meghívó előmutatása mellett este a pénztárnál válthatók. A tánceztély tiszta jövedelme a kereskedő ifjak önképző egyesülete javára fordittatik. * A színház köréből. Holnap a „Czigány princz” ujdonság adatik, melynek meséjét tegnapi számunkban közöltük, — szombaton pedig „A hol unatko-

z. francia vigjáték kerül színre, mely darab ezen idény alatt már egy ízben kitűnő sikerrel adatott. * Öngyilkosság. Gyalokai Lajos törvényészi elnök fia, a bécsi akadémia volt növendéke, szép külsejű, tehetséges ifju f. h. 14-én, Nagyváradon — meghalt. Egy pisztoly véletlen elsülése okozta volna halálát, némelyek szerint azonban öngyilkosságot követett el. Béke hamvaira! * Végzetes disznótör. Érkezerubben november 25-én Gábor Sándor és Gábor Imre egy rokonuknál disznótörtöztak; ejjel felé mindkétök megártott a bor s vitakozni kezdtek. Vitakozás közben Gábor Sándor Gábor Imrét gunyóval illette, mire ez dühbe jövé, úgy vágta föbe egy mécses csuporról Gábor Sándort, hogy ez azonnal lerogyott; azonban csakhamar felocsúdván, kibékültek s ujra folytatták az ivást. Gábor Sándor még haza is tudott menni s lefeküdt, de többé fel nem kelt, az ités következtében e hó 5-én meghalt. Gábor Imrét elfogták. * A Hosszupályban felállítandó gyógyszertára vonatkozólag az engedélyt, a m. kir. belügyminiszteriumtól helybeli lakos s előnyösen ismert Tóth Gyula gyógyszerész nyerte meg, ki is már február hó végén azt a forgalomnak átadai szándékozik. A gyógyszerár a legujabb izlésnek megfelelőleg lesz berendezve s mint régen érzett hiányt, melegen ajánljuk úgy az ottani, mint a közel vidék lakosainak pártoló figyelmébe. * Kornhoffer József sz. anna-utcai fűszerkereskedésébe egy 14—15 éves fiu tanulóul felvétetik.

Hazánk s a külföld. — Szörnyű családi dráma. Tegnap d. e. 10 órakor borzasztó eset történt Budapesten, a Terecz-kört 6. sz. házában. Egressi (az előtti Meisels) Vilmos magánhivatalnok, ki e házban a harmadik emeleten birt lakást, forgópistolyjal agyonlötöte Bertha, Regina és Lajos nevű gyermekeit, a kik 15 és 20 év között étkorban voltak; azután pedig önmagát ölte meg. Az apa és a két leány szörnyet haltak, a fiu azonban még él. Egy hátrahagyott levélből kitűnik, hogy Egressi az iszonyu tettét gyermekeivel történt közös megegyezés folytán s anyagi zavarok miatt követte el. — Rövid hírek. A hadügy miniszter e napokban rendeletet intézett valamennyi hadtest parancsnoksághoz, hogy az összes legénységet be kell oltani, illetőleg ujra beoltni — Megfagyott. Álmosdi illetőségű Czifra József cigány e hó 11-én Székelyhidra meüve, u.közben megfagyott s az ország uton halva találtak. — Összeegött gyermek. Margittán (Biharmegye) egy földműves két éves gyermeke e hó 9-én forró vízbe lelt talba esett s oly erős égési sebeket kapott, hogy pár napi kínos szenvedés után meghalt. — Sikkasztó levelhordó. Hochmann Mátyás selmeci levelhordó a napokban eltűnt miután több renbeli összeget elieikasztott. — Megfagyott asszony. Sopronmegye Klingebach községnek határában egy nőt megfagyva találtak. Prázs máron, mint egykolozvári lap írja, az ottani elemi fiu iskolában pár nap előtt a tanító úgy megütötte egy kis fiucsukát, hogy az azonnal szörnyet halt. A tanítót a brassói ceendörök elfogták. — Diferitis pusztít Vajda-Hunyadon, minek következtében az iskolákat bezárták. — A Bereg megyei közművelődési egyesületnek, melyet két évvel ez előtt alakítottak, ez idő szerint 28 alapító 220 rendes és 64 pártoló tagja van. Crescat, floreat! — A magyar vörös-kereszt egyesületnek a bolgar sebesültek ápolására kiküldött osztálya rendkívül fáradaimas utazás után Szófiába érkezett. — Érett epret szedtek a napokban Bucsu-Szent-Lászlón. — Tűz a török fegyvertárban. A török fegyvertárban — mint egy konstantinápolyi távirat jelenti — tűz öttött ki mely a gyárat rendkívül megrongálta.

Muzsák. — A tud. akadémia III-ik osztálya hetfőn délután Stoczek József elnöklété alatt ülést tartott, melyen Eötvös Loránt b. bemutatta értekezését: melynek czíme: „A folyadékok felületi feszültsége és vegyalkata közti összefüggésről.” Utána Lengyel Béla tett jelentést a lubló Andor és Analia forrás, valamint a lipki és czigelkai ásványviznek vegyelemzéséről, Mig Than Károly azon vegyi elemzésről adott számot, melyet Odescalchi herczeg felő alapi ásványforrásának vizén eszközölt. Végül Schenzl Guido tartott nagyobb értekezést hazánk csapadék viszonyairól.

Törvényeszk. — Köteles Mihály. Az igazságügyminiszteriumban — mint halljuk — már elintéztetett Köteles Mihálynak kérelme, melyben ártatlanul eltöltött szabadság vesztés büntetéséért kárpótlást kért. A szegeci kir. adóhivatalnál utalványoztatott részére 666 frt 33 kr. és ennek 1883 évi január hó 10-től a kifizetésig járó 6% kamatai, mi összesen 785—790 frtot fog tenni. Ezen összeg a rabtartási költség című tőle behajtott összeg visszatérítésre szolgál. Továbbá utasított az illavai országos feyignézet igazgatóság hogy Köteles Mihály feyignemunkájából az állam javára elszámolt 12 frt 99 kr. is fizetessék ki, végre tekintettel ez erkölcsi kárta anyagi vesztésére és szenvedésre kiutalványoztatott 1500 frt úgy, hogy összesen 2296—3000 frt öszeglet fog a szegeci kir. ügyész úgyvezér Köteles Mihály kezébe szögáltatni. — Starc-ovics és társai pörét f. hó 15. kezdte el tárgyalni a zágrábi törvényeszk. A vádlottak padján ülnek: Starc-ovics, Gerzanics, Kunicics. A bíróság következőleg alakult meg. Elnök: Kukulics, szavazó bírák: Babics, Slajmer, Csegetek. Államügyész: Bledsnajder. — Vedők: Derencsini, Hinkovics, Barcsics.

Színház. Holnap, pénteken, bérlet 77. számban először adatik: A cigány princz. Legujabb énekes bohózat 3 felvonásban Szigeti Józseftől. Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

PIRSZEN (coaks), ugyszinte köszönet fittésre és kovácsok részére legjobb minőségben házhoz is szállítva ajánl jutányos áron a légszuszogár igazgatósága. Megrendeléseket részünkre elfogad Kondor L. ur czepléd-utczán.

Kapható SCHVARCZMÁTÉ papir-raktárában. Debreczen, Főpacz Csanak-ház. D. LEONARDT és TÁRSÁNAK minden államban szabadalmazott uj „Eureka Toll”. Fölülmúlhatlan a gyorsírásra, csuszik ezen toll igen könnyen a legdurvább papíron, sem nem farsztja az író, mert gőmbalakú hegygyel bír. A toll ilyenformán érinti a papírt.

Van szerencsém a tisztelt közönség-l tudatni, hogy ez idényre kitűnő választékban a közkedvelt nemez (filcz) lábbelik. FÉRFI-, NŐK és GYERMEKEK részére a legujabb alakban megérkeztek, a vadászatot kedvelő uraknak kitűnő halina-oszímák, melyek sokkal tömöttebbek a mult évinél. Ugyszinte uraknak, nőknek és gyermekeknek a legjobb és szolid forrásokból. BÖR-, SZÖVET- és TIFLI-LABELLIK a legfinomabbikig, nagy választékban. Az árai a jelen nyomasztó körülményekhez a lehetőségig alkalmazva a legcsekélyebb haszonig. Továbbá: asztali-készletek, ollók, zsebkések, albumok, uti-bőröndök kitűnő nagy választékban. A legbiztosabb forrásból dupla padló- és butor-vászon nagy választékban. Orvosi és sebészeti készletek a legujabb találmányuk. Esernyők 1 frttől 16 forintig minden alakban legnagyobb választékban. A mélyen tisztelt közönség becses bizalmát kikérve, 45 éves cégem szolgáljon elegendő biztosítékul a legszolidabb üzletem kezeléséről. Mély tisztelettel, Dáné István.

Még csak rövid ideig tartó végkiárulás.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy a raktáramon levő alant felsorolt

karácsonyi és ujévi ajándéknak is igen alkalmas

árúkat — a végkiárulás befejezése céljából igen olcsó áron elárusítom; felhívom tehát a m. t. vevő közönség becses figyelmét ezen kiváló alkalomra.

Tisztelettel

ROTT L.

Debreczen, kistemplommal szemben.

Női ruha kelmék; fekete és színes selymek; menyasszonyi nagy selyem kendők; téli posztó kendők; atlasz és szaten paplanok; női felöltők, bundák, muffok; báli ruha kelmék, moll; creplisse; tarlatan; esteli színű caschemirok; és végül

500 DARAB

legujabb szövet maradék meglepő olcsó árban.

Hirdetmény.

A debreczeni m. kir. méntelep laktanya udvarán körülbelül 4—5000 szekér trágya van felhalmazva, melyet a parancsnokság bárkinek ingyen átenged, akinek tehát trágyára szüksége van, a fentebbi parancsnokságnál jelentkezhet, ahol a további utasítást megnyeri.

Debreczeni kir. méntelep parancsnokság.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak

hasznos és czélszerű tárgyakat

üveg, porcellán, majolika, alpacca

és

china-ezüstből,

gyermek részére

TÖRHETLEN BÁBUKAT

és

PORCELLÁNKÉSZLETEKET

nagy választékban és jutányos árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre,

előbb KUHINKA I. K.

Vidéki megrendelések készséggel és pontosan teljesítettek.

Ujévi ajándék tárgynak

legalkalmasabb

A R A N Y és E Z Ü S T ékszereit

ajánlja

özv. Veress Lászlóné,

melyek a legujabb divat szerint készültek és minden darab a m. kir. fémjelző hivatal hitelesítésével van ellátva.

Ajánlom továbbá saját rendeltemre faragott s a legkitünőbb minőségű tej évből készült

pipákat, szivar- és cigaretti szívókat,

melyek a legnagyobb választékban vannak raktáramban. — Elvállaltatik ócska tajték pipák lebuzása és viaszszal beeresztése is.

Ékszerek javítása és ujonnan készítése a legjutányosabb árakon eszközöltetik.

Ócska aranyat ezüstöt s drága köveket becserelek, vagy készpénzben megvásárolom, melyért kérem a nagy közönség becses látogatását.

Tisztelettel

özv. Veress Lászlóné.

Üzlethely: főpiacz, Szikszay ur házában.

Karácsonyi és ujévi ajándékul!

Van szerenésém a n. é. közönségnek a közeledő

KARÁCSONYI ÜNNEPEK

és

UJÉV ALKALMÁRA

bronz-, chinai ezüst-, porcellán-, fa-, bőr-, tajtékárúk és különösen gyermek játékokban

dusan felszerelt raktáramat

becses figyelmébe ajánlani.

Raktár a Bánffy Hunyadi magy. kir. tanműhelyben készült gyermekjátékokból.

Az árak olcsóságáról a nagyérdemű közönség meggyőződése után, tömeges látogatásért es-dez, tisztelettel

KRAICZ GYULA.

KRAICZ GYULA norinbergi és diszárúk üzletében. Főpiacz a „Bika” szállodával szemben.

Karácsonyi és ujévi ajándékul!

Karácsonyi és ujévi ajándékul!

ENC SILLAG ANNA.

Órási hosszúságú Loreley hajammal, mely az általam feltalált haj-növesztőkenőcs következtében, 14 hó napalatt 185 cmtr. hus zúszágot ért el és oly sűrűn nőtt, hogy annak suya már att három fontot már is ki-kelett vágni.

Ezen haj növesztő kenőcs a leghiresebb szak-ferfiak és orvosi fakultások által elemzettévé, nemcsak telj. sen ártalmatlannak, de a maga nemében kitünőnek is találtatott. Növeli ugyanis a hajak növeési képességét, erősíti a haj alapot s a legbiztosabb mód a haj megtartására, valamint kopasz fej, ritkas bajusz és haj ellen is kitünő hatásának bizonyult. Mély tisztelettel.

CSILLAG ANNA

Küldemények minden világrészbe, az összeg előle ges beklüldése mellett, vagy u.ánvétellel eszközöltenek,

Csillag et comp, Budapest, Király-utczá 26. szám.

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnek V. Emil ur gyógyszerárában.

Ára köcsögönként 50 kr., 1 fr. és 2 frt használati utasításal.

ANNA CSILLAG

DIETRICH és GOTTSCHLIG

magy. kir. udvari szállítók BUDAPESTEN.

THEA és RUM

nagyban és kicsinyben (alapított 1865 ben.

Központi iroda és szállítási üzlet: IV. Váci-utczá 18. sz.

A n. é. közönség tudomására hozzák, hogy legujabb közvetlen behozataluk idei termésű thea és rumnak, China, India és Jamáikából már beérkezett és megrendelések ezentul csakis az új küldeményekből eszközöltetnek.

Folyton dus választékú készle: angol thea edényekben és thea süteményekben, francia cognac fine champagne, eredeti francia és hollandi likörök, suchárd csokoládé, eredeti borsos szóval és só nélküli; braziliai rumokban stb. stb. Réss etes árjegyzék mindenhoza ingyen és bérmentve. Bárm ly csekély megrendelesek is, pontosan és gondosan eszközöltetnek.

A kémrendsze

(r. e.) Kissé erős ke, nézve végtelenül jellemző kö tollunk hegyére. Mikor a bo ladi áldás éri s először keresi a dék arcvonalmaiban saját ké a hízkelődő környezet mond. »Egészen apja fia! mintha cs volna!« Az új köztörvényhat nak, melyet most tárgyalt a közigazgatási bizottsága, vaup sai, a melyek a reakcioná törvényjavaslatot benyújtott nőkre, Tisza Kálmánra vallan

Volt alkalmunk bőven méltatni azt az iudus bálvány gyurta meg e törvényjavaslat kerésére álló reakcionárius Kálmán az új — főispánt. bejelentő szerepét osztotta nek az ajka vagy a füle m egy telefon száján, s az egy zat viszont összefut a belső vezetésével megbízott miniszte kabinetjében. A főispáni digu vetett a főrendiházi reform, a a főispáni nyugdíj ösmerete alázó s a főispánt egészen a kiszolgáltató intézménye, m ispánból megalkotta a régi m beli Bezirkert; csakhogy a horotvált főispánból azért (zottságban kifejtette Grünwa sem lett munkálkodó egy kém-szolgálatokat telje s z e m l é s z, a kiuek legfő álui egy kosár kiköltendő vigyázva arra, nehogy ellenz keljenek ki a tojásokból, a főbb kötös nagy bosszusá Tisza Kálmán a szegény poli gos fiúanczokat még az ezen ódiommal is; a magyar emb természetével nem egyezik m kémkedés színezetét: viseli kell majd Tiszának eltakarita azon szennyes, még egy reak many által sem felkarolt pou főispánnak az ellenör, a szerepet osztja ki még a szemban is. A független bud kamara felszólalását közlik éppen egyidejűleg a bizottság kal. Méltóztassék azt elöl párhuzamosan, a mit Grün és Szederkényi Nándor a bizottságban.

Mi a javaslatnak még c jellemező, kuforrására né zőbb részletére mutatunk rá titkáról szól az s egészen a Tisza-rendszer alapvonásait

A főispáni titkárok edd dor ismérveivel bíró, képi ifjakból válogattattak ki. Ez lat szerint) nem a főispán vagy legalább terjeszti végett a miniszterhez; ne kiválóbb fiatalága nyer ezen alkalmas lépést s tért a totá tésre! Nem! Tisza máské dolgo! Hagy háramoljon az her; hagy legyen hová bedu ből kimustrálni való, ne protekciós miniszteri titkár zókat, a kik aztán fizetést teendőként, a melyeket kült hetne a megyei iroda is. Ö meg és nevezi ki ezentul a rokat, s maga küldi le petéstul a szegény f a maga emberét.

Mérf! Azért, mert a basa hata főispánra már is sokkal több Kálmán e törvényjavaslatban, az s ösmeretes bizalmatlan doskodott volna — kém